

M. MARVLI DELMATAE
DAVIDIAS

ARGVMENTVM

Regum lib. I, cap. XIII. Samuel propheta arguit Saulem regem inobedientię in Deum et regnum de familia eius transferendum prædictit. XV. Iterum denunciat eum de regno eiicendum, quia iussus interficere Amalechitas regi eorum Agago pepercerit. Quem coram adductum Samuel ipse in frusta concidit. XVI. Samuel ungit Dauidem regem futurum. Saul agitatus immundo spiritu Dauide cytharam pulsante refocillatur. Dauid fit armiger Saulis. XVII. Goliam interimit. Palestini fugiunt.

LIBER I

DAVIDIS memorare pii gesta inclyta regis
Instituo. Quis nunc dignas in carmina uires
Suppeditet? Non Cyrrheę de uertice rupis
Descendens lauroque caput præcinctus Apollo,
Non Nysę numen, furiata mente Lyęus, 5
Pieridumque chorus. Nam non ego dicere Troię
Excidiū Thebasue paro nec sparsa cruore
Thessala Romano bellis ciuilibus arua,
Sed cęlo cognatum opus arcanisque sacratum
Mysteriis. Quorum qui solus crederis autor, 10
Solus, magne Deus, mihi iam cantanda ministres.
Gens quondam Iudea potens opibusque uirisque,
Orbe sub Eoo residens, non inscia uerę
Religionis erat; ritus moremque sacrorum

DAVIDIJADA MARKA MARULIĆA DALMATINCA

SADRŽAJ

Knjiga o kraljevima I, gl. XIII. Prorok Samuel kori kralja Šaula zbog neposluha prema Bogu i proriče da će kraljevska vlast biti prenesena s njegove obitelji na drugoga. XV. Ponovo mu navješće da će biti zbačen s prijestolja, jer je, kad mu je bilo zapovjedeno da pobije Amalečane, poštedio njihova kralja Agaga. Kad je taj bio doveden pred nj, Samuel ga glavom sasijeće na komade. XVI. Samuel pomazuje Davida za budućega kralja. Šaula, koga progoni nečisti duh, ozdravljuje David udarajući u kitaru. David postaje Šaulov štitonoša. XVII. Ubija Golijata. Flistejci bježe.

KNJIGA I.

DAVIDA, pobožnog kralja, kazivat počinjem slavna
Djela. No tko će mi sad udijeliti dovoljno snage
Da ih opjevam? Neće ni onaj što silazi s vrha
Kirske hridi – Apôlôn, lovorka čelo mu kiti,
Neće ni mahniti Lijej, božanstvo Nísē, to moći, 5
Kao ni zbor Pijerídā. Jer ja se ne spremam pjevat
Propast Troje, ni Tebu ni rimskom polivena krvlju
Ona tesalska polja za građanskih ratova njinih,
Nego nebu blisko i tajnim otajstvima djelo
Posvećeno. A ti što si jedini, jedini tvorac 10
Toga, veliki Bože, pomozi mi sada u pjesmi!

Židovi Nekoć je židovski narod – junacima bogat i moćan
(Njegova postojbina na Istoku bijaše) – pravu
Ispovijedao vjeru. Od Boga je obrede svete,

Edidicit monstrante Deo, referentibus ipsis
E cōlō afflatis certissima quēque prophetis.
Hinc unum celebrare Deum, uirtute creata
Cuius cuncta forent, coepit, terramque polumque
Qui regat et sensus cunctis uitamque ministret.
Quos uero gentes alię populique colebant,
Hos non esse deos, sed prorsus demonas ipsos,
Quorum homines capti iam pridem fraudibus errant
Vix numeranda suis uenerantes numina uotis.

15

Saul rex

Ergo Iudaicę primus moderamina gentis
Ciso natus Saul et regni sceptra tenebat,
Non recto officio nixus nec legibus equis,
Quum Samuel uates dictis mordacibus illum
Aggregiens et facta Deo non grata reuoluens
Hęc responsa dedit: “Quoniam tibi certa Tonantis
Iussa sequi nulli fuerit post talia curę,

25

*Samuel
propheta*

Isto te indignum, quo te dignatus honore est,
Censuit atque alium, regni cui tradat habenas,
Iam sibi prospexit successoremque regendo
Constituit populo, notum pietate fideque,
Quanquam humili de plebe uirum. Sed sanguinis omnes
Exuperat tenebras cum laudum lumine uirtus.”
Hęc effatus abit moestum tristemque relinquens
Iam Saulem et multa perculsum pectora cura.

30

At quia continuo tali pro crimine poena
Non inficta fuit, iussus rex perdere gentem
Ammalechitarum, rursum mandata reliquit,
Rursum iussa Dei temnens seruauit Agagum,
Victor commisso captum certamine regem,
Illius armentis etiam pecoriique pepercit.

35

Ergo Dei immemorem res effecere secundę.
Sed frustra excusat facinus damnante propheta,
“Ignouisse uiro pietas me compulit,” inquit
“Illęsas autem pecudes dimittere suasit
Religio, ut sacras stet plurima uictima ad aras.” –
“Falleris” exclamat Samuel “uanoque fauore
Facta iniusta tegis, quoniam non gratior ulla est

45

Saul

“Falleris” exclamat Samuel “uanoque fauore
Facta iniusta tegis, quoniam non gratior ulla est

50

Samuel

	I prinositi žrtve, naučio: proroci njemu, Nadahnuti s nebesa, tad javljahu istinu čistu. Tako započe on veličati jednoga Boga, Čija je ruka sve učinila, Boga, vladara Neba i zemlje, što svima osjetila daje i život. Koje pak druga plemena i narodi štovali bjehu,	15
	Spozna, bogovi nisu već zaista zlodusi samo, Njihovim lažima čovjek već odavno obmanut grijesi Nebrojena božanstva u molitvam štujući svojim.	20
<i>Kralj Šaul</i>	Nego, židovskom rodu na kormilu stajaše prvi Šaul, kog rodi Kiš, i kraljevsko držaše žežlo. Ali valjano on ni pravedno vladao nije.	25
<i>Prorok Samuel</i>	Stoga se Samuel, prorok, zajedljivim okomi riječ'ma Na nj, te razmišljajući o djelima nemilim Bogu Njegovim, reče mu ovo: "Budúći da, sudeć po svemu, Nije te uopće briga za istinsku zapovijed Božju, On te nedostojnim smatra tē časti što ti je dade, Pa je drugoga sebi potražio komu će uzde Kraljevstva predat i već je odredio tko će naslijedit Tebe u vladanju pukom – junaka zdrušna i vjerna, Mada iz prostoga puka. No svaku tamu podrijetla Može rastjerat krepost i svjetlost pohvalnih djela."	30
	Tako reče, i ode, a Šaula ostavi potom Sjetna i tužna, kom srce uzinemire velike brige.	35
	Ali kako ga odmah za krivnju ne stiže kazna, Kralj kom zapovjedi Bog da amålečko uništi pleme Ponovo naloge Božje ne izvrši, ponovo Božje Prezre zapovijedi, jer spasi kralja Agága, Koga pobijedio bje i zarobio pobiv se s njime. Još mu tegleću marvu i sitnu stoku poštedje. Tako učini sreća te on zaboravi Boga.	40
<i>Šaul</i>	Prorok ga osudi zbôg tog, a on se pravdao zalud; "Da mu oprostim", reče, "navèla me samilost nà tō, A što stoku ne pobih, već pustih, to svjetova meni Vjera: uz svete oltare to više će klanica stajat."	45
<i>Samuel</i>	"Varaš se", Samuel viknu, "i želiš pobóžnošću lažnom Neprava prikriti djela. No kralju bogóvā nijèdna	50

	Celicolum regi, sacris quę imponitur aris, Hostia quam semper studio curaque fideli Imperio parere suo. Quod spernere quum sis Ausus, et ipse tuum de regno tollere nomen Ac Beniaminam sobolem postponere Iudeę Decreuit, Iudeę regem de stirpe creare."	55
	Hęc ait indignans regemque relinquere uerso Inde parat tergo. Vetat hoc et abire uolentem Apprendit Saul apprenseque lacinia uestis Implicita est digitis et, dum conamine pannus Diuerso trahitur, geminas distentus utrinque Laxat se in partes. Subitum scissura fragorem Increpuit causamque dedit magis apta loquendi	60
<i>Samuel</i>	Fatidico uati: "Sic, sic" ait "ipse deum rex, Quem dederat quondam, sceptri tibi scindet honorem, Impositusque tuo solio dominabitur alter Te melior multaque super uirtute ferendus." Rex metuens commissa palam trepidusque fatetur Submissoque genu diuinum numen adorat	65
<i>Agagus rex interficitur</i>	Ignoscique sibi poscit ueniamque precatur. Captiuum interea produci mandat Agagum Coram se Samuel fatisque potentibus actus In frusta educto discidit protinus ense. Corruit in terram fuso miseranda cruento	70
	Victima deque suo disectis corpore membris Ablataque uiri forma deforme cadauer.	75
<i>Galgala</i>	Galgala tunc Saulem multa cum plebe tenebat, Vrbs geminis uicina iugis, hac parte Gebalum, Illa prospiciens uiridantem fronde Garizim. Illic cęde pius uates ubi iussa peregit, Iussa uerenda Dei, Ramatę sua tecta petiuit Saulis fata dolens. Sed cęlo uenit ab alto Ipse Deus uerbisque prius quod dixerat, illud	80
<i>Deus ad Samuelem</i>	Re facturus ait: "Samuel fidissime, quid tu Profusis Saulem lachrymis gemis, improba cuius Dextra meum toties prauis despexerit ausis Imperium legique meę qui tendere contra	85

	Žrtva milija nije na svetim oltarima što se Prinosi negoli uvijek poštено, zdušno i brižno Zapovijed njegovu slušat. A budući da si se drzno Za nju ne marit, to on je odlučio s prijestolja tebe Maknut i rod Benjamínov zapostaviti, Judin pak uzdić Te iz plemena toga izabrati novoga kralja.”	55
	To je ljutito reko i htio je ostaviti kralja; Već mu okrenuo leđa. No Šaul ga spriječi i rukom Zgrabi kad htjede otići. Al' prsti mu zapeše zà skùt	60
	Haljine prorokove, i plašt se, dok jedan ga amo, Drugi pak vukao tamo, na suprotne rastezan strane, Podera. I odjednom u kidanju pòpucàv resko, Proroku povoda dade vidovitom da se o tome	
<i>Samuel</i>	Izrazi zgodno, jer kaza: “Ovako će kraljevstvo tebi Otkinut kralj bogovà što nekoć sâm ti ga dade, I na prijestolju tvom će ustoličen vladati drugi, Bolji od tebe, jer njega uzvisit će mnoge vrline.”	65
	Kralj tad, dršćuć od straha, pred njime grijeha priznade, Pa na koljeno kleče i višnjem se pokloni Bogu,	70
	Zatraži oprost zà se i zamoli njegovu milost. Sužnja međutim Agága izvèsti prèdā se dade	
<i>Kralj Agag ubijen</i>	Samuel prorok, i snažnom božanskom pokrenut voljom, Odmah izvuče mač i sasijeće ga njim na komade.	75
	Žrtva se sruši na zemlju i klonu oblivena krvlju, Jadna, udova svih odsječenih sa svojega tijela,	
	Ljudski izgubi lik i bezòblična lešina posta.	
<i>Gilgal</i>	Šaul se desio tada u Gilgalu s velikim ljudstvom, Gradu nadomak dviju planina: s jedne se strane Vidio Ebal, a s druge šumovit i zelen Gerizim.	80
	Ondje je pobožni prorok izvršio zapovijed mačem, Strašnu zapovijed Božju, pa pošao kući u Ramu Žaleći Šaulov udes. No s nebeskih siđe visina Sam Bog, i hoteći ono što jednom rekao bješe	
<i>Bog Samuelu</i>	Stvarno izvršiti, kaza: “Ta zašto mi Samuel vjerni Suze za Šaulom lije i uzdiše, koji se kletom Desnicom tòliko puta usudio opako prezret Zapovijed moju i mom se suprotstaviti zakonu nije	85

	Nil timuit? Populone pio dominarier illum Ius tu fasque putas? Quin talem comprime luctum Atque hęc nostra modo mandata facessere perge!	90
<i>Iesseus, Dauidis pater</i>	Est Iesseus, magni genus alto a sanguine Iude. Intra Bethlemos domus ipsi condita muros Illa parte manet, quę spectat lampada solis Fulgentem, quoties Eoo surgit ab orbe.	95
	Illo te transfer natorumque agminis unum, Quem placuisse mihi nosces, hunc chrismate regem Vnge sacro sceptrumque manu da nobile ferre.” Hęc dicente Deo Samuel stetit ore trementi Expauidoque diu. Postquam sibi redditia mens est,	100
	Aedidit has dubio promptas de pectore uoces:	
<i>Samuel respondet</i>	“Magne pater, quid me tam certa pericula uitę Attentare iubes? Huius si forte negoci Consilium scierit, multam Saul actus in iram Protinus, heu, tristi claudet mea lumina letho.” – “At tu” numen ait “uitulam cape ‘pergoque’, dices, ‘Sacrum ferre Deo’, hac eludes arte superbūm. Quum facies uitula, Iesseum ad sacra uocabis Ipsum progeniemque omnem. Tunc protinus illum, Quem tibi monstraro, liquido sacrabis oliuo Vtque meo pr̄esit populo plebique, iubebis.” Tunc demum Samuel pecus atque armenta reuisens De grege, quę uisa est magis illi buccula pinguis, Hanc tulit et rapido Bethlemi moenia gressu Accessit celerans Iesseumque ad sacra uocauit Cum natis illique simul secreta recludit Consilia. Ingentes pro tanto munere Iesseus Grates lętus agit superum dominoque Deoque Et doni autorem procliuo uertice adorat.	105 110
	Septem aderant iuuenes; proceri corporis unus Ante alios Heliab, grato prestabilis ore, Recto habitu latisque humeris nigroque capillo. Protensam genitor dextram direxit in illum Et rogat, an ne ipsum maneant insignia regni.	120
☞	Respondit Samuel: “Stellati rector Olympi	125

Žacao? Misliš li ti da pravo i red je da on još
Pobožnim narodom vlada? Ta prestani žalit zbog toga, 90
Već se hajde požuri da ovaj mi izvršiš nalog:
Ima Jišaj, potómak što slavne je Judine krvi.
Otac Davidov,
Njegov je podignut dom unútar bétlémских zidá,
A na onoj je strani što svjetiljku gleda sunčanu
Sjajnu kada se göd sa istočnih krajeva diže. 95
Tamo ćeš poći i jednog od njegovih brojnih sinóvā,
Koji se svidio meni, upoznat: za kralja ga svetim
Pomaži uljem i slavno u rúke predaj mu žezlo.”
Samuel stajaše dugo na ove riječi Božje
Preplašen, dršćućih usta. A kad mu se vratila svijest, 100
Tada ove izrèče, u duši neodlučan, riječi:
“Zašto mi, veliki Oče, zapovijedaš neka se tako
Sigurnoj izlažem smrtnoj pogibelji? Ako li sazna
Šaul za naum taj i zadatak, razljućen silno
Odmah će oči mi – jao! – zaklopiti žalosnom smrću.” 105
“Ti pak junicu uzmi”, božanstvo reče, “i kaži:
Idem žrtvovat Bogu. A oholog tim ćeš obmanut.
Kàd budëš žrtvovo june, na obred ćeš Jišaja pozvat,
Njega i sinove sve. I tada onoga odmah
Koga ti pokažem ja, ti žitkim uljem posveti! 110
Reć ćeš mu, narodu mojem i puku nek stane na čelo.”
Tada tek Samuel pode obilazit sitnu i krupnu
Stoku, pa junicu uze iz stada što njemu se òd svih
Činila pònajdebljom i, žureć se, korakom hrlim
Stiže do bétlémских zidá te Jišaja pozva na žrtvu 115
Sa sinòvima skupa, i tu mu otkrije tajne
Osnove. Radostan Jišaj za milost se tòliku stade
Zahvaljivati silno glavaru i bogu bogóvā
Te darodavcu se svom do zemlje pokloni čelom.
Prisutno bijaše sedam mladića: med svima se jedan 120
Istico, vitki Eliab, ramenima širokim, licem
Prijaznim, crnom kosom i uspravnim držanjem tijela.
Otač mu ispruži ruku i pokaže njome na sina
Pitajuć da li to njega očekuju kraljevski znaci.
Ali će Samuel nà tò: “Na spoljašnjost ne gleda ljudsku 125

	Non habitus hominum pensat formę decorem. Nanque bonum fragile est, oculos quod pascit inani Obtutu uulgique rudis sermone probatur. Talis enim species uenientis damna senectę Sentit et indomitę dispendia proxima mortis.	130
	Interiora Deus rimatur corda sinusque Ingressus mentis, mores metitur et actus. Non hunc, quem monstras, Deus eligit aut probat ullum Ex istis, quos tu coram consistere cernis.	
	Nunquid non aliis superest tibi filius isto Ex numero?" – "Superest," respondit "pascua curę Cui sunt et gregibus iunior qui pr̄esit alendis."	135
	{ Tunc Samuel: "Non ante dapes gustabimus," inquit "Quam puer hoc ueniens se nobis offerat ultro."	
<i>Dauid</i>	Iussis ille patris parens et pascua linquens Accitus properauit iter seque obtulit ultro, Insignis forma iuuenis facieque decorus, Iocundo aspectu, suffusus et ora rubore Atque manu promptus, uiridis tamen apta labori	140
	Aetas et dubio uirtus matura periclo Armorum ac belli, graibus toracibus artus Subdendi gladioque latus clypeoque sinistra Conueniens animique uigor super omnia celsus.	145
	{ Agnouit uates hunc unum ex agmine tanto Esse quidem, cui fata dari sublime tribunal Israhelitarum regnique insigne iubebant. Nec mora, repletum diuino chrismate cornu	150
	Effudit Dauida super, plaudente corona Fratrum. Iocundo genitor magis astitit ore. Rege salutato Samuel sua tecta petuit,	
	Ad Ramatęque lares passu properante recessit.	155
	{ Ex illo adridere Deus, dare sydera cęlo Dextera Daudi, hunc ipsum seruare periclis, Hunc animi donare bonis, hunc robore notum	
	Corporis et multa locupletem reddere gaza.	160
<i>Saul a spiritu agitatus</i>	{ At uero Saulem furiiis agitabat amaris Immanis demon, totos infusus in artus.	

- Zvjezdanog Olimpa kralj, a niti na pristalost lica.
 Jer je prolazno sve što nam oči ispraznim pase
 Pogledom, priprosti puk o čemu pohvalno zbori.
 Naime takva ljepota pod starost trpi gubitke
 Te joj oduzima sjaj blizina neùmítne smrti. 130
- Bog nutrinu srca istražuje, duši u kutke
 Zalazi Bog te ljud'ma procjenjuje značaj i djela.
 On ne ïzabra tog kog pokazuješ niti od ovih
 Koje pred nama vidiš da stoje ijèdnoga hoće.
 Osim ovih sinòvâ zar nemaš nijèdnoga drugog?" 135
- "Imam", odgovori on, "a to je onaj što vodi
 Brigu o paši i koji, ko najmladi, stada nam hrani."
 Tada Samuel reče: "Ni okusit nećemo jela
 Taj dok ne dođe amo, štoviš, dok ne stupi prèd nâs."
 David 140
- Očevu nalogu sin se pokorio: ostavi pašu,
 Pozvan, žurno krenu na pût te prèd njih izáde.
 Bješe to izuzetne vanjštine i obličja krasna
 Mladić, izgleda ljupka, rumenilom oblita lica,
 Ali i udarit spremam: jer mlađahna dob mu je ipak
 Naporu bila dorásla i snaga zrela za ratne 145
- Pogibli i teškoće te oružje. Sposoban bješe
 Nositi težak oklop, mač pripasat, ljevicom podić
 Štit, a povrh svega veòoma bijaše krepak.
 Uvidje prorok: to je od braće tòlike onaj
 Komu je, eto, sudbina odredila prijestolje slavno 150
- Da se izràelsko dade, a time i kraljevsko ðezlo.
 Bez oklijevanja stoga božanskim napuni uljem
 Rog te ga izli na nj uz pljesak braće u krugu.
 Još je blaženijeg lica uz braću mu stajao otac.
 Samuel pozdravi kralja, a potom se zaputi kući:
 Vrati se korakom hrlim u Ramu, ognjištu svomu. 155
- Otad je stajao Bog uz Davida te mu s nebesa
 Slaо povoljne znake i nàd njim u pogibli bđio;
 Duševnim dobrima još ga obdario, s tjelesne snage
 Slavnim učinio njega i bogatim svakavim blagom.
- Šaula progoni 160
 zloduh Šaula stade međutim progoniti bjesnilom ljutim
 Strašan nekoji zloduh, po cijelom mu raširen tijelu.

	Ille solo stridens prostratus uoluere se se Huc, illuc uisus, toruo quoque lumine circum Terrebat stantes et spumas ore uomebat Dentibus infrendens, rabidus ceu sepe Molossus, In turpes quoties dimissus ringitur ursos.	165
<i>Comparatio</i>		
	Quicunque ergo hominum nimis audax mente procaci Despicit etherii monitus mandataque regis, Hic procul exclusus populi de sorte fidelis Spirituum iuris se se sciat esse malorum Nec nisi placato resipiscere posse Tonante. Placatus dabit ille feros de pectore motus Pellere tranquillamque admittere corde quietem Et tandem nullas horrescere demonis iras.	170
<i>Saul,</i> <i>Cisi filius</i>	{ Hunc ubi amicorum pietas miserata laborem Ciside consulta dedit, quo prorsus iniquum Seu tollat seu forte leuet medicamine morbum, Protinus accitus Solymarum uenit ad urbem Iesseides Dauid psallens et nablia palma Solicitans dulcique aures modulamine mulcens. Attulit et regi, dederat que munera Iesseus Ipse pater, non magna quidem, si respicis illa, Sin hominem, magnum testantia forsan amorem.	175
<i>Dauid</i>		
<i>Munera</i> <i>oblata Sauli</i>	{ Iam Bacchi et Cereris speciebus onustus asellus Ducitur in medium, simul et pinguisimus hēdus, Villoſe sed adhuc qui paruulus ubera matris Lambebat, niueum suctu sorbente liquorem. Hēc oblata sibi placido Saul omnia uultu Accipiens multas egit pro munere grates, Sed pro mente magis facilis simul atque benigna Et prompto obsequio, optatum quod mittere psalten Curarit uotisque suis nihil inde moratus Annuerit. Post hēc Dauidis lenia colla Impubesque genas amplectens oscula libat Atque his affatur uerbis: "Charissime, de te Multa quidem dudum iuuenesque senesque ferebant, Aspectus tamen iste tuus, tua uiuida uirtus, Os habitusque simul promittere plura uidentur	180
<i>Saul ad</i> <i>Dauidem</i>		
		185
		190
		195

Poredba

Vidješe njega gdje sikćuć na zemlji leži i nà sve
Strane se obrće, valja i mrkim pogledom straši
Svakoga oko sebe te pjenu baca na usta
Zubima škripajući. A tako mološki često
Pas bjesòmučni reži na grdne medvjede pušten.

165

Svaki će dakle čovjek što drsko i bestidna srca
Prezire opomene i naloge nebeskog kralja
Isključen biti daleko iz kruga pravòvjernog puka,
Pa nek zna da otàda u vlasti zlòdùhà jeste.
I dok gromovnog Boga ne ublaži, ozdravit neće.
Tek kad ublaži njega, dopustit će Bog da iz grudi
Mahnitost divlju odagna i primi u srce spokojsstvo
Te se prestane bojat đavòljega konačno gnjeva.

170

Brižni se prijatelji na njegovu sažale muku,
Pa mu savjeta dadu da uzmogne opasnu bolest
Ili posvema uklonit il' bar je ublažiti lijekom:
Smjesta pozvan bude te ù gràd Jerùzalem stiže
David, Jišajev sin, sa harfom, koj' prebiruć pò njòj
Rukom, ljupkom je svirkom ugađao svačijem uhu.
Donije on i dare što kralju ih otac mu Jišaj
Posla. Ti dari, doduše, kad gledaš ih, ne bjehu znatni,
Al' su o ljubavi ipak svjedočili znatnoj spram kralja.

175

Šaul,
Kišev sin

Odmah dotjeran bude na srijedu natovaren raznim
Vinom i kruhom magarćić, a s njime i potusto jare
Koje je, mlađahno, još vimena runjavoj majci
Sisalo gutajuć, srćuć tekućinu bijelu ko snijeg.
Sve te darove Šaul dobrostivim izrazom lica
Primi zahvaliv se toplo za poklone, ali još više
Ocu za ljubaznost tu i dobrotu te spremnu poslúšnost,
Jer se je pobrinuo da željena njemu svirača
Pošlje i jer je tim udovòljio njegovoj želji
Spremno. Davidu kralj izà toga ovije ruke
Oko nježnoga vrata i dječačko ljubne mu lice
Te mu progovori ovo: "O tebi, predragi, zbilja
Odavno mnogo mi toga i staro zbori i mlado.
Ali taj izgled tvoj i tvoja muževna krepkost,
Lice i spoljašnjost sva obećavaju, čini se, više

180

David

Darovi iznijeti
pred Šaula

185

Šaul
Davidu

190

*Dauid
respondet*

- Quam quę dicta mihi: uicit pr̄esentia famam. 200
Noster eris nostreque uiris numeraberis unus
Militię, nostrum primus comitabere tergum
Arma gerens, quoties duri fera pr̄elia Martis
Miscere et belli tentare pericla libebit.
- Ast etiam positis quum pax agitatibus armis, 205
Pars (mihi crede) aulę fies non infima nostre.
Vnum oro: cytharę fidibus lenire dolorem
Tende meum, quum me morbi uis dira maligni
Inuadens miseros affligere cooperit artus.
- Nescio enim quę me pr̄essum torpedine multa 210
Concutiunt larue, modico tamen interuallo
Respirare sinunt lassisque redire quietem
Permittunt membris. Huic tu succurre labori,
Si potes. Hoc uno, cessent ut cetera, certe
Officio tibi me uinctum memoremque tenebis.” 215
- Maiestate uiri iuuensis territa uirtus
Obstupuit mentemque rubor turbauit et ora.
Haud multum mansere metus; sibi redditus ille
Hęc demum responsa dedit: “Tua iussa capessam.
Quem me cunque uoles fieri, rex inclyte, talis 220
Esse uolo, tibi me totum do, dedico totum,
Insanum sanumque sequar pariterque iuuabo,
Quicquid deinde meę uires artesque ualebunt.
Seu res uisa lyram fuerit seu poscere ferrum,
Pr̄esto adero, nec me segnem timidumue uidebis 225
Vlla in re quandoque tibi.” Post talia dicta
Mens illecta magis Saulis concepit amoris
In iuuensem stimulos et iam fidentius illi
Credere se et uultu magis aspirare fauenti.
Ergo illum quoties tristis turbabat Herinis, 230
Arrepta toties aderat testudine Dauid.
- Leua tenens capulum digitisque micantibus errans,
Fila suprema lyrę nunc hęc, nunc illa premebat,
Dextera sed medios percurrens pectine neruos
Edebat multa uariatos arte canores. 235
Continuo cęssare furor, decedere toto

- Nego što kazaše meni: ti glase o sebi nadíde. 200
Moj ćeš bit, među svoje uvrstit ču tebe vojнике,
Za mnom ćeš stupati prvi i moj ćeš štitonoša biti
Svagda kad nam se svidi zapodjeti surovu bitku
Nemilosrdnog Marsa i okusit ratnu opasnost.
A kad odložim mač i mirno nastupi doba, 205
Najniži, vjeruj mi, nećeš na dvoru mojemu biti.
Jedno te molim: ded nastoj da žicama kitarne moju
Ublažiš muku kad mene ta opaka spopadne bolest
Strašnom snagom da jadno na zemlju mi obori tijelo.
Jer me zlodusi neki potresaju pošto me svega 210
Pritisne mrtvilo teško. No ipak, barem na kratak
Čas predahnut mi daju dopuštajuć da mi se tijelo
Umorno odmori malo. U muci toj mi pomozi,
Možeš li. Jedino to je – sve ostalo može i ne bit! –
Čim ćeš zadužiti mene i postići moju zahvalnost.” 215
Kraljevo dostojanstvo mladića preplaši prvo;
Stoga se David smete, zastide i pocrvjenje.
Ali se ohrabri brzo, pa pošto je došao k sebi,
Ovo odgovori on: “Izvršivat ču naloge tvoje!
Pristajem, slavni kralju, da postanem ono što god ti 220
Hoćeš da budem, i sav se posvećujem tebi i dajem.
Zdrava ču slijediti tebe i bolna te jednako tebi
Služit koliko to tijelom i umom sposoban budem.
Dođe li čas da ti zatreba mač il' moja pak lira,
Bit ču tebi na službu, i nećeš me strašljiva vidjet 225
Nikad i nigdje zá te, ni lijena.” Tim riječ’ma još više
Pridobi Šaulovo srce te ono osjećat poče
Ljubav spram toga mladića, i kralj se otad sve većma
Uzdao u nj i bio mu sklon uz dobròhotan osmijeh.
Stoga, kad bi ga god uznemirila nesretna Srda, 230
David bi hvatao liru i odmah se našao uza nj.
Ljevicom držeć joj vrat i prstima prebiruć hitrim,
Čas bi ove, čas one pri vrhu žice pritiskō;
Desnom bi pak, preko srednjih po redu prelazeć struna
Trzaljkom, s mnogo umijeća izvodio različne zvuke. 235
Mahnitost morade odmah popustit, a s njome i bolest

	Corpore pestilitas, monstro deformior omni, Compellebatur sanumque relinquere regem. Tanta erat in sonitu mentem mulcente potestas!	
	Cessent Dirceos cythare modulamine muros Iactare extructos uatum commenta priorum Rupesque et siluas Rhodopeia plectra secutas. Hęc conficta quidem nemo est, qui nesciat, et si Quisquam adeo tota soluit de fronte pudorem, Facta esse ut dicat, tamen impendisse salutem	240
	Humanę plus est depulso demone menti Tamque feram domuisse soni dulcedine pestem. Quis dubitat prestare fidem, quum fingere nobis Lex diuina uetet, fecis quum Musa prophane Expers porrecto quicquid craterem refundit,	245
	Hauriat e puris sacrati fluminis undis?	250
	Reddita mens fuerat Saulo, quum regia tecta Tres adiere uiri, cognati sanguinis omnes Atque uno genitore sati, quo natus et ipse est, Sed mage felici postremus germine Dauid.	255
<i>Dauidis fratres</i>	Natu inter fratres Heliabus maximus hastam, Hastam, qua solitus syagros agitare, ferebat.	
<i>Heliab</i>	Post hunc Amminadab lateri succinxerat harpen Hisque minor Sammas melis de pelle pharetram Villosam iaculisque grauem gestabat acutis	260
<i>Aminadab,³ Sammas</i>	Atque arcum dura taxi de stirpe dolatum, Non incerti ictus, quum resque locusque petissent. Talibus instructos armis ubi regia Saulis Excepit iuuenes, custodum concita turba	265
<i>Rex Saul</i>	Admirata nouos habitus, noua tela uirorum, Vnde, rogam, ueniant aut quid uenere petitum. Illi hęc confessi subeunt penetrale superbum Atque micans auro. Soliis hic pr̄ses eburnis Sederat, Oebalio pulchre uelatus amictu,	
	Aurea sceptr̄a tenens. Canum caput aurea circum Stabat perstringens oculos fulgore corona.	270

³ Aminadab] MS : Amminadab Glavičić

	Nestat iz cijela mu tijela, od gadosti ružnija svake; Bijaše prisiljena da kralja ostavi zdrava. Toliko moćan bje zvuk što je kralju dušu smirivo!	
	Stoga nek zamuknu laži i hvastanja pjesnika davnih 240 Da su se Dirkini zidi sagradili samo uz zvuke Lire, a hridi i šume za rodopskim pošle sviračem. Izmišljotine to su, i svatko je načistu s time.	
	Ako itko je pak toliko odbacio stid svoj S čela te suprotno tvrdi, to opet svakako više 245 Znači zloduha odgnat i ljudskoj podijeliti duši Spas, a nevolju ljutu ukrotit zvucima slatkim. Tko će mi dakle vjeru uskratit kad lagat nam brani Zakon božanski, kad moja od poganskog smeća je prosta Muza, te sve što nudi i lije iz svoga krčága 250 Crpe iz svete rijeke i čistih njezinh voda?	
	Saulu se vratila svijest kad pred kraljevske stigoše dvore Tri odrásla muškarca što iste bijahu krvi	
Braća	I od jednoga oca od kojeg se rodio i sām David ko najmlađi sin, što sretnije bijaše začet. 255	
Davidova		
Eliab	Pònajstariji brat, Eliab, nošaše kopljje, Kopljje kojim je on običavao loviti vepre.	
Abinadab	Mlađi je pak, Abinàdab, o pasu nosio sablju,	
Šama	Dok je najmlađi, Šama, na plećima imao tulac Runjav, od kunine kože, pun puncat oštih strijèlā, 260 K tomu i tesani luk od tvrda tisova drva. Bio je sigurne ruke kad god i gdje god bi se htjelo. Kad u oružju takvu u Šaulove stupiše dvore Ti mladići, okò njih tad sletje se mnoštvo stražara Čudeć se njihovu ruku neobičnu, oružju čudnu. 265	
Kralj Šaul	Otkle su, stanu ih pitat, i što su došli da mole. Pošto im kazaše to, u dvoranu uđoše sjajnu, Blistavu, zlatnu. A tu, na tronu bjelòkosnu, vladar Sjedaše: bio je lijepo ebaljskim ogrnut plaštem, S palicom zlatnom u ruci. Na sijedoju je kraljevoj glavi Bila kruna od zlata zasljepljujuć odsjajem oči. 270	